

Пловдивъ, априлий мѣсець 1896. Celje, meseca aprila

ПРЪГЛЕДЪ — PREGLED.

Бр. 3. — Br. 3.

I. СТЕНОГРАФЪ — STENOGRAF:

1. Графология и стенография (продължение и край)	37
2. Jošte pešta o slogotvornomu «r» Piše Goluban Dvorski	39
3. Биографии на заслужни Славни — Životopisi zaslužnih Slovanov. — Биографије заслужних Словена. — Životopisi zaslužnih Slavena: Andrej Praprotnik	43
4. Югославянска стенография — Југословенска стенографија	45
5. Jugoslavenska stenografija — Jugoslavanska stenografija	46
6. Izveštje o V. glavnoj skupštini hrvatskoga stenografskoga društva	47
7. Стенографически новини — Stenografske novine — Стенографске вести — Stenografske viesti	49
8. Отъ странство. Iz stranoga svijeta. Из страного свѣта. Из drugih dežel	51
9. Книжовностъ. Književnost. Книжевност. Književnosti	51
10. Обвѣсти — Oglasi	52

II. КЪИЖЕВНИ ГЛАСНИКЪ — KNJIŽEVNI GLASNIK:

11. Tri predice, zložil A. Aškerc	53
12. Majčine oči, spjevao Andrija Palmović	53
13. Smrt, spjevao Josip Milaković	53
14. Борба, отъ Иванъ Вазовъ	54
15. Дубровнику, од киваа Николе I.	55
16. Югославянска библиография — Jugoslavjanska bibliografija	56

III. СТЕНОГРАФИЧЕСКА ПРИТУПКА — STENOGRAFSKA PRILOGA:

17. Smrt, spjevao Jos. Milaković	17
18. Отецъ Павлий	18
19. Графология и стенография	19
20. Rodu o jeziku, spjevao P. Preradović	20
21. Dr. Josip Zmagoslav Ribič (Konec)	21
22. Velika poč v Carigradu, spisal A. Bezenšek	22
23. Тајни, од Ракице	22
24. Крсту од В. Вукасовића	23
25. Афоризми — Афоризми	24
26. Listnica uredništva	24

Копто за тали година още не е прѣдизмитилъ списанието, пли който ни дажи още за мнѣлата година, нека побрѣва да внесе надлежната сума.

Kdor za to leto še nij plačal naročnine, ali kdor nam je še na dolgu za lansko leto, naj izvoli skoro dotično svoto poslati.

Бр. 3. отъ Стенографическитѣ учебни шема ще се притупи при идущата свеена. Бр. 3. Stenografskih učnih pisem bođe priložen prihodnemu zvezku.

Графология и стенография.

(продължение и край.)

Графологията се появи най-напрѣдъ въ Франция. Около 1820. г. занимава се съ нея въ Парижъ abbé Flandrin. Неговъ ученикъ бѣше abbé Michon, който издаде една пълна система на графологията. Тя съчинява сега основата на днешната научна графологическа метода. Въ Германия издаде въ 1862. г. Хенце едно съчинение по тая частъ съ название „хирограматомантия“. Сжщий направи удивителни работи въ тълкованието на ржкописитѣ.

Некой утвърждаватъ, че формата на ржката влияе тоже и върху формата на писмото. Не искаме да кажемъ, че това става въ всеки случай, нъ при стенографиранieto може често пжти да е тѣй; защото, който нѣма отъ естеството извѣтна подвижностъ, той даже и при голѣмо упражнение нѣма да стане добъръ стенографъ. Който наблюдава често ржцѣтѣ, ще признае, че хората духовити и съ идеални наклонности иматъ обикновенно хубави ржцѣ. Ржката дава много студии на живописеца и скулптора. Ржката е тѣй сжщо важна за опрѣдѣление характера на челоуѣка и на неговитѣ навици, както е важенъ и неговий образъ; тѣй щото може да се рече, че тя е вторий образъ на челоуѣка.

Слабо, нечетливо писмо не произлиза всекога отъ една неспособна ржка; напротивъ именно ония, които иматъ най-много да пишатъ, особено ученитѣ и писателитѣ, иматъ велѣдствие на постояннитѣ си упражнения твърдѣ слабъ почеркъ. Между тия хора се намиратъ съразмѣрно малцина стенографи, тѣй като такива хора не обръщатъ на писмото онова внимание, което се изисква при стенографиранieto. Грижливостъ, смисълъ за поредъкъ и постоянство трѣбва стенографътъ всекога да притежава; а тѣй като всечкитѣ хора непритежаватъ тия качества, затова не можтъ всечки да станжтъ стенографи. Както при учений и при писателя влияе освѣнъ индивидуалний му характеръ тоже и званието му върху почерка твърдѣ значително, сжщото влияние се забѣлѣзва и при другитѣ съловия, които се занимаватъ съ писание, напр. при чиновницитѣ, търговцитѣ, учителитѣ и прочее; всекий има особенъ почеркъ, който го характеризира. Всекога ще се различава писмото на бързий лѣкаръ отъ туй на енергический воененъ. Има тоже учени, които пишжтъ като търговци или писари или като художници; нъ за такива може се каза, же погрѣшихж званието си. Каквото струва за обикновенното писмо въ

това отношение, струва и за стенографията, гдѣто твърдѣ лесно се отличава равномѣрното и хладното писмо на търговеца или писеца отъ не до тамъ хубавото, нѣ по-изразито писмо на учения или на художника.

Человѣкъ би могълъ да мисли, че дѣцата, които сѣ учили при единъ и сѣщъ учителъ, ще иматъ и единъ у сѣщъ почеркъ. Нѣ знайно е, че това не е тѣй. Колкото повече сѣ развити характернитѣ качества у дѣтето, толкова повече своеобразни черти срѣщаме въ писмото му. Въобще отъ писмото може да се заключи бърху възрастта на пишущий. Хенце казва така: „Сравнявай писмото отъ дѣтинскитѣ си години съ рѣкописитѣ въ по-голтѣма възраст и ще намѣришъ, безъ да си специалистъ, че сѣществува чудесна свръзка между писмото и духа: въ дѣтинство — непостоянно и свободно, въ юношество — наредено и смѣло, въ мжжество — изразито и обмислено, а въ старостъ — уморено и испаднѣло“. Сѣщо тѣй може да се различи, да-ли пишущий е мжжъ или жена; нѣ има по нѣкога изключение: мжжѣ да иматъ женски почеркъ, а жени — мжжски.

Само отъ себе си се разбира, че отъ началото, до гдѣто се учимъ да стенографираме, нашето писмо не може да се тури за основа на графологически разсѣждения; сѣщо тѣй както не може писмото на едно дѣте да се подложи на критика. До гдѣто учимъ, до тогазъ ний пишемъ полегка, ний се намираме тѣй да кажа — въ окови; нѣ щомъ сме усвоили стенографията напълно, тогазъ тя ще изразява нашата индивидуалностъ сѣщо тѣй добръ както обикновенното писмо.

Практическа полза дава графологията особено тогазъ, когато се касае да испитваме анонимни писма или прошения или законителни писма, а не по-малко и при фалшификациитѣ. Даже би могло отъ рѣкописа да се познаятъ годинитѣ; да се познае, да-ли на двама години ще прилѣгатъ характеритѣ имъ. Особенна полза обаче може да дава графологията въ това отношение, да се констатира, да-ли единъ е билъ умоболень, когато е съчинилъ едно писмо, или когато се е подписвалъ, билъ ли е въ съзнателно състояние или не. Така докторъ Шолцъ доказа еднѣжъ прѣдъ сѣда, че подписавшия една полица бѣше лудъ въ врѣме на подписванието и. — За стенографа графологията е сѣщо тѣй важна, защото и отъ стенографическо писмо може да се познае характера на пишущий. При всичко че графологията искарева на яве чудесни резултати, нѣ пакъ може да се каже, че тя е още млада психологическа наука, както въ отношение на обикновенното писмо, така и особено въ отношение на стенографията.

В. Кронсбейнъ.

Jošte nešta o slogotvornomu „r’“.

U predgovoru svoje «Bugarske stenografije» rekao je prof. Bezenšek medju ostalim: «Kao svaka druga znanost tako može i stenografija da napreduje s vremenom i što se više po narodu rasprostranjuje, to više može da se usavrši». Pa tako i jest. Stenografija naša sve se više usavršuje, a nema dvojbe, da smo još sveudilj daleko od njezine potpune savršenosti, kada bismo mogli reći: non plus ultra.

Izmedju ostalih novosti, koje nalazimo na polju brzopisnoga umijeća, svakako je zanimiv način pisanja slogotvornoga r’, koji je s ove i s one strane Save u našim stenografskim krugovima uzvitlao toliko prašine. Nećemo da izpitujemo, dali je i zbilja bila tako velika nužda da se baš sada ovo pitanje potakne i riješi. Nu pitanje je ovo faktično nabačeno te riješeno na dva načina. Zato treba da s gotovom činjenicom računamo, te da oba riješenja sa svake strane pretresamo i razvidimo, te prema vrijednosti ocijenimo.

G. Magdić izražuje r’ prekrštenjem, a g. Bezenšek ga ispisuje, deblja i stavlja pod redicu zajedno. Jedno od ovih riješenja pokazati će se bez dvojbe doskora boljim, drugo manje dobrim. Po naravnom zakonu, uslijed kojega jači istisne slabijega; jedan će od ovih načina doći do opće pobjede a drugi pasti, ma se umjetnim načinom još tako dugo podržavao i na mladje okulirao. Zato ipak neće biti uzaludan trud obijuh izumitelja: biti ćemo za jedno iskustvo bogatiji.

Čini se kao da niti prof. Magdić nije prvobitno vjerovao, da je vokalna narav r’-a najčišće vode, nad svaku sumnju uzvišena te prosta od svakoga «balasta». To sudimo iz prvoga dijela njegova pravila (Zagreb. «Stenograf» III. str. 47): «r’ spoji se neposredno sa predhodećim konsonantom, a presječe, u znak neposrednoga spoja sa slijedećim konsonantom . . .» (Ove geneze skrštenja nema u Hrv. stenografiji 3. izd. sr. 13. Tamo već smatra on r’ čistim vokalom). — On doduše kaže, da upotrebljuje skrštenje «u znak neposrednoga spoja», ali baš taj «neposredni spoj» pravi nam sada neprilike, jer želi g. Magdić da tamo neposredno spoji, gdje sama narav r’-a traži da bude posredno spojenje radi nečega što uz r’ stoji. Nu nećemo reći, da g. Magdić želi raditi proti naravi, već radje recimo, da je on prvobitno prekrštenjem uz r’ hotio da izrazi, da «simbolizuje» mukli onaj vokal, prem on kaže da je to samo u znak neposrednoga spoja.

Dalje kaže prof. Magdić (Sten. ibid.) da r’ kao «suvišan» otpada. Zašto je suvišan? Kako opravdava g. Magdić svoj postupak? Ako je već prije rekao, da skrštenje rabi u znak «neposrednoga spoja», onda

njegov «brk» mogu čitati samo kao *bk*, jer su *b* i *k* najneposrednije spojeni. Ako hoće, da već samo skrštenje simbolizuje *r'*, onda nam nije dobro pro'umaćio, kako je do toga došao; mi ne pojmimo, kako je *r'* najednoč postao suvišnim, jer je prije rekao, da se *r'* neposredno spoji sa pretstojećim suglasnikom. — Bolje je g. Magdić učinio u «Hrv. Sten.» 1895., gdje jednostavno navadja pravilo, a ne kuša protumačiti ono, što se protumačiti ne da. Da je g. Bezenšek hotio izraziti vokalnu narav *r'*-a samo debljom crtom i niskim položajem ne ispisujući *r'*-a, pitali bismo: a gdje je *r'* ostao? — Ta i sam g. M. u jednom slučaju i ispisuje *r'* i križa ga (Hrv. sten. III. izd. 66. A. 1.). — Da je g. M. ostao samo kod onoga, što čitamo ispred «no mi nećemo kod toga ostati», — bio bi dobio skupinu doduše nezgodnu, ali razumljivu.

Nu čini se, da ni samo skrštenje nije zgodno za brzo pisanje. Skrštenje uključuje i pretrgavanje, prekidanje riječi. A da je prekidanje neugodno i da usporuje pisanje, to će svaki stenograf rado priznati. Zato u brzopisu spajamo često po više riječi u jednu skupinu, naročito pomoćne glagole, predloge s prislovima, pače i sa samostavnicima. U opće vidi se težnja, da bude što manje interrupcija u pisanju. (Hrv. Stenogr. 1895. str. 37. opaska, str. 51. itd.). Blagodati, što ih pruža kontinuitet u pisanju, tako su pače velike, da ih se odričemo jedino tamo, «gdje bi s takova priključka nastala nejasnoća i dvoličnost (ibid. str. 51.). — Nu skrštenje stoji u očitoj opreci s kontinuitetom znakova, dakle s brzinom pisanja.

Katkada imade *r'* slogotvorni očito narav vokala, n. pr. u riječi *umro*, *umrem*, *umrijeti*. Nekoji hrv. književnici pišu ipak *umr'o*, a vodja jedne političke stranke piše pače još dan danas *umrao*.

Izrazi li kod ove riječi g. M. slogotvornu narav *r'*-a, riječ će biti vrlo nezgodno napisana. Ne izrazi li je, nije dosljedan. Mimogred budi rečeno, da onaj apostrof kod riječi *umr'o* dokazuje, da ipak nekakav «balast» tereti vokal *r'*.

Križanje je tim neugodnije, jer treba pri tom paziti, da se dotični suglas baš prekriži, te da se križajuća crtica ne potegne u brzini mimo suglasa. To će biti u nekim slučajevima dosta sitni posao (vide Hrv. Sten. 1895. str. 49: sr = srpanj).

Ne smije se zaboraviti niti to, da će se Magdićev *gr* moći u čitanju više puta zamjeniti s njegovim *c*; a osim toga u brzu pisanju bit će katkada teško kot *g* pretrgnuti rieč te prekrštenjem izraziti *r*, nego će brzopisac lako mjestu *gr* napisati njegovo *c*.

Još pripominjem, da se *r'* obično, pače u najviše slučajeva brzo izgovara, tako da će brzopiscu jedva dotjeći vremena da obavi proceduru križanja.

Vezica predjašnjega suglasa često jako smeta kod skrštenja, n. pr. kod *b*, *v*, *m* i dr. Ispišeš li ju, morat ćeš slijedeće malo slovo (*brlog*, *brst*) staviti u sredinu *b-a*. Zato bi po pravici trebalo gornji primjer čitatati ovako: *b+r* (križanje) + *la* (*l* u sredini) + *o*. Svakako mnogo gubi od svoje dojakošnje markantne naravi *a*-pravilo. Često dodje malo slovo u visinu (krzno) pa se ipak *i* ne smije čitati. U riječi «svrha» (Stenograf II. str. 36.) čini se, da će biti nešto mistifikacije. Riječ je doduše lijepa i okrugla, no *h* je podebljan baš tamo, gdje se vuče odozdo gore, dok se inače to u brzopisu nikada ne čini.

Piše mi jedan pristaša g. Magdića, da skrštenje nije ništa neobična, jer ga i u običnomu pisanju rabimo kod slova *t*. Istina. Nu kada hoćemo da pišemo brže, rabimo njemačko *t*, koje nije prekršteno, već ima odozdo zgodnu vezicu. Opet jedan razlog manje, da se brzopisac za skrštenje oduševljava.

Osobito nezgodno je skrštenje, kada dolazi na kraju (Stenogr. III. prilog str. 37. red. 15. vr(ha) i 16 uzdr(man)). Nebi bilo dosljedno, ali svakako zgodnije napisati skupine *vr* i *dr*, pošto je riječ prekinuta. Kao kuriosum pokazujemo čitatelju onu zvijezdicu v Hrv. Sten. str. 67. red. 5., koja je skršteni *r* (*smrt*). Ako već samo skrštenje naznačuje *r*, onda se ta riječ mora čitati *smrrt*, dakle dva *r* jer je *r* napisan i prekršten.

Još da upitamo: zašto je g. Magdić baš skrštenje izabrao za simbol *r'-a*? Moglo bi se dedukcijom izvesti: *a* se izražuje čvrstim potezom, jer je on jaki glas; *e* se ne ispisuje je je indifferentan itd. Valjda će i *r* biti po tom po svojoj naravi «skršten» glas, kada ga treba skrštenjem simbolizovati. —

Pozato je, kako g. Bezenšek izražuje *r'*. On opravda svoj postupak na temelju gramatike. Osobito nam se sviđa, što je rekao, da stenografija doduše nije zvana da riješava jezikoslovna pitanja, no svakako treba da bazira na jezikoslovnim zakonima.

Prvu «osnovnu zmotu», da je on najme upotrijebio tri srestva za jednu svrhu, sveo je sam g. Bezenšek u prave granice. Sada razmotrimo ova tri srestva lih sa brzopisnoga stanovišta.

Što g. Bezenšek *r'* ispisuje, to mu se ne može upisati u grijeh, jer njemu nije do toga da eliminira *r'*. Što on u isto vrijeme, naglašujemo: u isto vrijeme izražuje zajedno *a* i *u*, to neće biti u praksi teško izvesti. Ništa više ne treba vremena, ako slovo podebljam ili ga tanko napišem; isto tako — da-li slovo metnem malo pod redicu ili ne. U tom imade svakako teorija g. B—a prednost pred onom g. M—a. Kušajte samo na oba načina napisati riječ *brk*, pa ćete viditi, da je to istina. To vrijedi eminentno za navedene primjere *vr(h)* i *uzdr-*

(man). I tako vidimo da su ova sva tri «balasta» u istinu samo jedan, ili bolje nikakav, jer ga brzopisac ne čuti.

G. Magdić lijepo kaže, da treba čuvati ograničena srestva simbolike. To stoji. Nu rasipnost bi bila samo onda, kada bi tko dva simbola, svaki put drugi, u razno vrijeme a u istu svrhu upotrebljivao. Ali dok dopuštenim načinom spojimo u isto vrijeme dva simbola u jedan, time dobijemo za pravo treći novi simbol. To već nije rasipnost. G. B. pače je dobro uradio, jer je upotrijebio ono što je prema duhu i povijesti jezičnoga razvitka, što je zgodno, a česa dosele još nije nitko upotrijebio.

Drugu «zmotu» je g. B. rasčinio i svoj postupak opravdao.

G. M. kaže pravo, da svako srestvo mora da imade svoju «določenu svrhu». Nu iz toga još ne slijedi «ako je drugačija, da onda postane sistem kompliciran, nesiguran, nezanesljiv, teže naučljiv». Mislim da već nema ništa karakterističnijega, nego što je spuštanje i debljanje u isto vrijeme. Ujedno kaže, da je Gabelsberger rabio niski položaj za *u* a debljanje za *a*. To razumijemo. Nu ne razumijemo, kako s tim u savezu pita g. M.: «kako potom pride . . .» (Stenogr IV. 38.). Gabelsberger je sastavio brzopis za njemački jezik. Po tom nije došao u priliku da oba ta simbola spoji, pošto njemački jezik nema slogotvornoga *r'*. A da ga ima pa da je tako postao kao naš, bio bi ga jamašno i Gabelsberger tako izrazio. G. Magdić kao otac hrv. stenografije u ostalom najbolje znade i sam, kako se nije mogla kod nas poprimiti njem. stenografija kako je rođena iz veleuma Gabelsbergerova, već da je bilo potrebno i te koliko toga promijeniti i priudeliti duhu slavenskih jezika. Time smo rasčinili treću «zmotu», kak da se tobože g. B. ne oslanja na Gabelsbergerova postavljena načela.

Četrta «zmota», *au* imadu tudje riječi. I to je istina. Nu naša stenografija je jugoslavenska, ili ako hoćete hrvatska, a ovdje ne dolazi nigdje *rau*. Da u ostalom naša stenografija i ne gledeći na *rau* nije kosmopolitska, stvorena i zgodna za tudje riječi, dokazuje najbolje sam g. M. koji u svom stenogramu tudja imena redovito latinicom ispisuje bud u samom tekstu bud u margini.

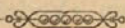
Što g. B. teži za što većim jedinstvom medju Slavenima na polju stenografije, u tom ne vidim nikakove osobne reklame. A što bi mogli Česi naš *r'* drugačije čitati nego mi, to je samo znak, da smo još daleko od cilja — jedinstva. U ostalom naša je stenografija jugoslavenska a ne sveslavenska. —

Ostali prigovori g. Magdića od manje su važnosti. Bojazan, da će od sada više riječi biti pod redicom no dosele, nije skroz neopravdana. Nu tješi nas, što baš nema mnogo riječi u kojima *r'* dolazi, a i

od ovih se može dobar postotak ispisati po pravilu «Hrv. sten.» III. izd. str. 18. 2.

Držimo dakle, da Bezenšekov način pisanja r'-a nije kao što g. Magdić kaže — promjena «in pejus», pa ćemo ga rabiti, dok nam tko šta boljega ne dade.

Goluban Dvorski.

Биографији на заслужни Славјани. Životopisi zaslužnih Slovanov. Биографије заслужних Словена. Životopisi zaslužnih Slavena.

Andrej Praprotnik.

(Sestavil Kovačev.)

Andrej Praprotnik se je rodil dne 9. novembra leta 1827. v Podbrezjah na Kranjskem. Že v prvi svoji mladosti je imel blage učitelje, ki so bogato uplivali na njega poznejši dušni in telesni razvoj. Pred vsemi pa je dobra mati skrbela za lepo vedenje svojega sinčka, ter mu je že zgodaj vcepila pravo pobožnost v srce. Med njegovimi učitelji imenujemo v prvi vrsti Frančiška Pirca, kateri je pozneje kot misijonar v Ameriki deloval. Od njega se je navzel mladi deček tudi dobrih nazorov. Veselje do učiteljskega stanu pa mu je vsadil v srce njegov drugi učitelj, stric Jakob Praprotnik.

Pozneje pa je začel obiskovati nadepolni Andrej šolo v Kranju, a leta 1843. je vstopil v preparandijo in se tako posvetil važnemu učiteljskemu stanu.

Svojo prvo učiteljsko službo je opravljal v domačem kraju v Podbrezjah. Čez dve leti je bil prestavljen v Kamno-Gorico, a leta 1851. v Škofjo-Loko.

Leta 1853. se je ustanovila na Dobrovi poleg Ljubljane nova šola, katerej pa je še manjkalo spretne moči. Ker je Andrej Praprotnik že daleč okrog slovel kot izvrsten učitelj, poklicali so ga na Dobrovo.

V novo podeljeni službi je deloval do leta 1858. Istega leta pa (dne 1. sušca) je dobil službo pri novi mestni deški šoli pri sv. Jakobu v Ljubljani, ter postal leta 1870. vodja, katero službo je opravljal do leta 1890.

Koncem istega leta pa je stopil v pokoj, katerega si je pač dovolj zaslužil po tolikem neumornem delovanju v učiteljski službi in na slovstvenem polju; žali, da ga je vžival le tako kratko: do 25. rožnika leta 1895.

Oglejmo si na kratko še njegovo slovstveno delovanje.

Andrej Praprotnik je bil marljiv in vztrajen. Ko je enkrat prijel za oralo na slovstvenem polju, ga ni več izpustil iz rok, ampak je do poznega večera svojega življenja oral celino našega slovstva, in sicer iz gole ljubezni do naše mladine, do milega slovenskega naroda.

Za časa svojega bivanja v Kamni-Gorici je obelodanil in sicer leta 1848. in 49. v Navratilovem «Vedežu» mnogo svojih spisov v vezani in nevezani besedi.

Tudi «Slovenija» je prinesla tedaj več njegovih spisov, isto tako «Drobtinice» od leta 1850.

Za časa bivanja v Škofji-Loki je Praprotnik prav pridno podpiral s svojimi spisi «Slovensko Bčelo» ter «Šolskega prijatelja», katerega zvesti sotrudnik je bil pet let.

Nekaj svojih pesmic je poslal tudi «Glasniku slov. slovstva» in «Novicam».

Leta 1852. je zagledalo beli dan njegovo «Spisje za slovensko mladino», katero je doživelo pet natisov.

Leta 1856. je izdal tri dela in sicer «Slovenski abecednik», potem «Prvo in drugo berilo za slovenske šole» in «Pesmi cerkvene in druge».

Za leto 1858. je podaril Praprotnik Slovincem prav mični «Kolar slovenski».

Leta 1861. pa je začel izdajati za mladino prekoristne knjižice pod naslovom: «Darek pridni mladosti».

Leta 1864. je prišla na svitlo knjižica pod naslovom: «Svete pesmi za šolsko mladost».

Za časa svojega bivanja v metropoli slovenski pa nam je podaril bolj znanstvena dela, posebno mnogo šolskih knjig, katerih je tedaj slov. učiteljem zelo primanjkovalo. Leta 1868. je izdal «Slovensko-nemški abecednik». Istega leta je zagledala beli dan njegova «Slovenska slovnica za pervence».

Leta 1876. pa se je oglasil pri «Matici Slovenski» ter je spisal za njo spis «Dr. Lovro Toman». Tudi za koristno družbo sv. Mohora je spisal leta 1879. delo z naslovom: «Slovenski spisovnik, svetovalec v vseh pisarskih opravilih».

Zadnje njegovo večje delo pa je njegov «Abecednik».

Razun navedenih del je še spisal Praprotnik «Dolžnosti podložnih», uredoval je dalj časa muzikalni list (mesečnik) «Cecilijo» in je uredil 20 letnikov «Učiteljskega Tovariša».

Po tem skromnem pregledu pač moramo priznati velike zasluge, katere si je pridobil Praprotnik za naše slovstvo.

On je bil z edno besedo pravi vzor slovenskega učitelja in strokovnjak v vseh vrstah svojega poklica.

Југославјанска стенографија — Југословенска стенографија.

(Учебни писма.)

II.

(Продължение.)

У.

1) Куба, кула, кука, кумъ, кумица, скупина, Люба, лудъ, Лука, луна, луч, лотъ, лота; руга, Ружа, румъ, Русъ, суна, суша, суха; бура, будала, дума, бука, бутъ; гуда, гуша, Дунај, дучаиъ, душекъ; мула, муха; пустъ, пустара; югъ, Юда, юни, юли; жупанъ, шума; тушъ, тумара; худъ, Хусъ; чувамъ. — Ударъ, удесъ, увѣренъ, ужасъ, уларъ, умъ, ученъ, ученикъ, учитель, уредъ, улица.

2) Калуга, минута, утѣшенъ, Батумъ, Баку, сирупъ, Милутинъ.

3) Амуръ, бурса, култура, литература, Турци.

(Наставна писма.)

II.

(Наставак.)

У.

1) Куба, кула, кука, кум, кумица, скупина; Љуба, луд, Лука, луна, луч, љут, љута; руга, Ружа, рум, Рус, суна, суша, суха; бура, будала, дума, бука, бут; гуда, гуша; Дунај, дучаи, душек; мула, муха; пуст, пустара; југ, Јуда, јуни, јили; жупан, шума; туш, тумара, худ, Хус, чувам. — Удар, удес, уверен, ужас, улар, ум, учен, ученик, учитель, уред, улица.

2) Калуга, минута, утешен, Батум, Баку, сируп, Милутин

3) Амур, бурса, култура, литература, Турци.

Широко и тѣсно съединявање.

Брутъ, група, заблюденъ, крухъ, крутъ, ключъ, Прусъ, плугъ, срушенъ, трудъ, трупъ, струна, Струма, струга, матура, умре, устрашенъ, угѣтенъ.

Широко и тесно спајање.

Брут, група, забљуден, крух, крут, кључ, Прус, плуг, срушен, труд, струна, Струма, струга, матура, умре, устрашен, угъетен.

О.

1) Годъ, гостъ, вобъ, зора, кола, кобила, кошъ, кожа, коза, колачъ, коледа, коренъ, коса, попъ, поле, соленъ, соба, соколъ, Шопъ, токъ, точенъ, томъ, стоиъ, ходъ.

2) Богъ, бодем, бой, болестъ, боръ, босъ; вода, воденичаръ, вобъ, воля; доба, домъ, дошиъ, доста; ловъ, ложа, лой, лопата; мода, мой, моя, Мостаръ; нога, носъ, ношенъ; робъ, родъ, рой, ромашъ, роса, Чопъ.

3) Ока, око, омега, осъ, оса, оболъ; форма; лето*), жито, като.

4) Боенъ**) лоенъ, мое, роенъ
Бродъ, гора, крокодилъ, кровъ, крој, просимъ, програм, прѣко, прѣносъ, проза, проковъ, пролѣтъ, проданъ, простакъ, ерокъ, строгъ, тронъ, твой, твои, твое, свой, свои, свое. (Слѣдва)

*) «то» съ обратно «о».

**) «Ое» се параваява като расширене «о».

О.

1) Год, гост, воб, зора, кола, кобила, кош, кожа, коза, колач, коледа, корен, коса, поп, поле, солен, соба, сокол, Шоп, ток, точен, том, стои, ход.

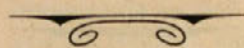
2) Бог, бодем, бој, болест, бор, бос; вода, воденичар, воб, воља; доба, дом, доши, доста; лов, ложа, лој, лопата; мода, мој, моја, Мостар; нога, нос, ношен, роб, род, рој, роман, роса, Чоп.

3) Ока, око, омега, ос, оса, обол; форма; лето*) жито, като.

4) Бојен**), лојен, моје, ројен.
Брод, гора, крокодил, кров, крој, просим, програм, прело, пренос, проза, проков, пролет, продан, простак, ерок, строг, трон, твој, твоја, твоје, свој, своја, своје. (Наставиће се).

*) «то» с «о» наопако.

**) Имеју два гласника може се «ј» пзоставити. «Ое» се претставља као растегнуто «о».

Jugoslavenska stenografija — Jugoslavanska stenografija.

(Nastavna pisma.)

II.

(Nastavak).

U.

1) Kuba, kula, kuka, kum, kumica, skupina; Ljuba, luđ, Luka, lupa, luč, ljut, ljuta; ruga, Ruža, rum, Rus; supa, suša, suha; bura, budala, đuma, buka, but; guda, guša; Dunaj, dućan, dušek; mula, muha; pust, pustara; jug, Juda, juni, juli; župan, šuma; tuš, tumara; huđ, Hus, čuvam. — Udar, udes, uvjeren, užas, ular, um, učen, učenik, učitelj, ured, ulica.

2) Kaluga, minuta, utješén, Batum, Baku, sirup, Milutin.

3) Amur, bursa, kultura, literatura, Turci.

Široko i tjesno spajanje.

Brut, grupa, zabljuden, kruh, krut, ključ, Prus, plug, srušen, trud, trup, struna, Struma, struga, matura, umre, ustrašen, ugnjeten.

O.

1) God, gost, zob, zora, kola, kobila, koš, koža, koza, kolač, koleda, koren, kosa, pop, polje, solen, soba, sokol, Šop, tok, točen, tom, stop, hod.

2) Bog, bodem, boj, bolest, bor, bos; voda, vodeničar, voz, volja; doba, dom, dopis, dosta; lov, loža, loj, lopata; moda, moj, moja, Mostar; noga, nos, nošen; rob, rođ, roj, roman, rosa, Čop.

3) Oka, oko, omega, os, osa, obol; forma; leto*), žito, kato.

4) Bojen**), lojen, moje, rojen.

Brod, gora, krokodil, krov, kroy, prosim, program, preko, prenos, proza, prokop, prolet, prodan, prostak, srok, strog, tron, tvoj, tvoja, tvoje, svoj, svoja, svoje.

(Sliedi).

*) «to» s «o» naopako.

**) Izmedju dva glasnika može se «j» izostaviti. «Oe» se pretstavlja kao rastegnuto «o».

(Učna pisma.)

II.

(Dalje).

U.

1) Kuba, kula, kuka, kum, kumica, skupina; Ljuba, luđ, Luka, lupa, luč, ljut, ljuta; ruga, Ruža, rum, Rus; supa, suša, suha; bura, budala, đuma, buka, but; guda, guša; Dunaj, dućan, dušek; mula, muha; pust, pustara; jug, Juda, juni, juli; župan, šuma; tuš, tumara; huđ, Hus, čuvam. — Udar, udes, uveren, užas, ular, um, učen, učenik, učitelj, ured, ulica.

2) Kaluga, minuta, utešen, Batum, Baku, sirup, Milutin.

3) Amur, bursa, kultura, literatura, Turci.

Široko in tesno spajanje.

Brut, grupa, zabljuden, kruh, krut, ključ, Prus, plug, srušen, trud, trup, struna, Struma, struga, matura, umre, ustrašen, ugnjeten.

O.

1) God, gost, zob, zora, kola, kobila, koš, koža, koza, kolač, koleda, koren, kosa, pop, polje, solen, soba, sokol, Šop, tok, točen, tom, stop, hod.

2) Bog, bodem, boj, bolest, bor, bos; voda, vodeničar, voz, volja; doba, dom, dopis, dosta; lov, loža, loj, lopata; moda, moj, moja, Mostar; noga, nos, nošen; rob, rođ, roj, roman, rosa, Čop.

3) Oka, oko, omega, os, osa, obol; forma; leto*) žito, kato.

4) Bojen**), lojen, moja, rojen.

Brod, gora, krokodil, krov, kroy, prosim, program, preko, prenos, proza, prokop, prolet, prodan, prostak, srok, strog, tron, tvoj, tvoja, tvoje, svoj, svoja, svoje.

(Dalje).

*) «to» z «o» narobe.

**) Med dvema samoglasoma more se «j» izpustiti. «Oe» se izrazi kot razširjeno «o».

Izvješće o V. glavnoj skupštini hrvatskoga stenografskoga društva.

(Dopis iz Zagreba).

U ne 8. pr. m. držana je u prostorijama saborskog stenogr. ureda pod predsjedanjem društvenog predsjednika g. Fr. Magdića V. glavna skupština hrv. sten. društva, kojoj prisustvovaše lijep broj članova. Pozdravivši predsjednik skupštinu ocrtu svrhu i cilj društva i obrazloži u kratko, zašto se prošle godine nije obdržavala glavna skupština. Razlog je bio taj, što je radi pomanjkanja suradnika bio onemogućen redoviti izlaz «Stenografa» (u g. 1894. izašla su u svemu samo 4 broja, a daljnje izdavanje nastavilo se u g. 1895.). Osim toga imao je urednik lista, predsjednik društva, da izradi naučnu stenografsku knjigu za škole, oko koje je imao mnogo posla; i tim je bio zapriječen da redovito izdaje list. Pošto list predstavlja glavno društveno djelovanje, a tečaj godine 1894. nije bio dovršen, niti je bilo kakvog važnog predmeta, da se raspravlja, nije bilo od nužde, da se prošle godine sazove glavna skupština. Za tim se je osvrnuo predsjednik na rad stenografskog društva za vremena, odkako izlazi društveno glasilo «Stenograf», na ime na doba od g. 1891. pa do danas, dokazavši, da možemo biti zadovoljni s tim radom. Društvo je tako živo nastojalo, da se naučanje stenografije uvede i oživi na školama u Zagrebu, da je vis. kr. zem. vlada već g. 1895. imenovala g. prof. Miholića učiteljem stenografije na svim muškim i ženskim srednjim zavodima u Zagrebu. Nadalje je društvu poslao za rukom, da osvoji za stenografiju sve srednje, učiteljske i više trgovačke škole, na kojima je uvedena stenografija kao neobvezatan predmet, dočim je to u Njemačkoj dosada poslao za rukom samo u Bavarskoj i Saksonskoj, a u Cislajtani u nekim djelovima, da bude stenografija uvedena u škole. Ako s te strane, reče predsjednik, pogledamo na djelovanje našeg stenogr. društva, možemo reći, da je ono postiglo priličan ili dobar uspjeh, s kojim možemo biti zadovoljni.

Za tim pročitao tajnik g. prof. St. Miholić izvješće o IV. glavnoj skupštini, iz kojega vadimo: Rad odborov bio je prošle godine usredotočen u nastojanju oko izdavanja društvenoga časopisa, pa tako se evo već i IV. godište «Stenografa» nalazi u rukama gg. članova. Na polju književnom istaći mi je još, da je g. 1894. štampana jedna naučna knjiga za stenografiju od tajnika ovog društva, a g. 1895. druga od predsjednika. O toj knjizi, odnosno i prijevodu g. Magdića, piše obsežnu studiju član društva g. M. Vamberger, profesor u Karlovcu, koja je počela izlaziti ove godine u «Jugoslavenskom Stenografu» u Plovdivu. — U «Prosvetnom glasniku» za september pr. g., koji izlazi u Biogradu, izišao je članak od Save Davidovca — takodjer člana našega društva — pod naslovom: «Predlog za popravku srpske i hrvatske stenografije», koji pisac samo u kratko iznosi, a obećaje, da će izdati napose svoj prijevod Gabelsbergerove stenografije za naš jezik. — U Plovdivu od počeo je g. Bezenšek ove godine izdavati naučna pisma o stenografiji,

u kojima iznosi uz prijevode slovenski, bugarski, srpski i prijevod hrvatski. — Ispit iz stenografije položili su iste minule godine dva kandidata: jedan iz Sarajeva, a jedan iz Karlovca. U praksi služila je stenografija na saboru u Zagrebu, koji raspolaže posebnim stenografskim uredom od 12 članova, u saboru dalmatinskom, koji evo već drugi decenij dobiva stenografe odavle, i u saboru istarskom, koji je ove godine po prvi put imao hrvatskoga stenografa, kod više sudbenih razprava, skupština, sastanaka, ureda i pisarna. Dalmatinski je sabor zaključio, da se dade dvojici dalmatinskih djaka, koji bi voljni i sposobni bili, da se nauče stenografiju i usposobe za saborske stenografe, stipendija, koja su stipendija i raspisana bila, ali čini se kao da se dosada kandidati niso našli; barem nama nije o tom ništa poznato.

Ljetos navršujemo dvadeset i petu godinu, što je izišla prva naučna knjiga za našu stenografiju. — Ako uvažimo, što je sve za ovo kratko vrijeme učinjeno, na ime da se danas stenografija predaje kao neobvezatan predmet gotovo na svim srednjim školama u zemlji, pa i na samom sveučilištu, da imamo saborski brzopisni ured, koji šilje ili je šiljao svoje članove na sabor dalmatinski, istarski i kranjski, da je postavljeno izpitno povjerenstvo, koje je dosada usposobilo u svemu tri kandidata za učitelje stenografije, da je utemeljeno stenografsko društvo, koje izdaje svoj časopis, da se je počela lijepo razvijati stenografska literatura, onda se je pouzdano nadati, da će se za daljnjih 25 godina društvo naše moći pohvaliti sa daleko obsežnim, izdašnjim i obilnijim plodovima svoga truda i mara oko unapredjenja i razširenja hrvatske stenografije, nego što mu je bilo to moguće u sadašnjim prilikama.

(Izvjeshće tajnika, koji je priobćio i blagajnički izvještaj na mjesto odsutnog blagajnika prima se na znanje i podieljuje im se absolutorij).

Za tim se je prešlo na izbor središnjeg odbora, koji je po jedno-glasnom zaključku ostao i nadalje isti, kako je bio u IV. gl. sjednici izabran. G. sveuč. prof. dr. Šilović predlaže, da se u redakcionalni odbor, kojemu je na čelu predsjednik društva g. prof. Magdić, uz g. prof. Miholića, izabere g. prof. I. Jamnický i sluš. fil. Slavo Dragić; nadalje da se u isti odbor izabere i ravnatelj g. L. Tomšić, koji će mladeži, kojoj je najviše posvećeno društveno glasilo, najbolje znati podavati zgodne lektire. Za tim stavlja na dušu redakcionalnomu odboru, da neumorno radi oko stenografije, da list u svakom pogledu usavrši i unapredi i redovito svakog mjeseca izdaje.

Predlozi su gosp. sveuč. prof. Šilovića primljeni jednoglasno. — Zatim je predložio isti, da se predsjedniku društva g. prof. F. Magdiću za njegov neumorni i trajni rad na polju hrv. stenografije kao osnivaču iste, povodom njegove 25-godišnjice, izkaže najveća počast i pred vanjskim svijetom, izabravši ga prvim počasnim članom. (Prima se.)

Iza toga zaključí predsjednik sjednicu.

S. D. ff.

Стенографически новини. Stenografske viesti. Stenografske novine. Стенографске вести.

ОТЪ БЪЛГАРИЯ.

— За международния конгресъ на Габелсбергерскитѣ стенографи, който ще стане въ Вуданеца на 13, 14, 15 и 16 Юлий т. г. получилиж покани центр. бълг. стенографическо дружество и стеногр. дружество при висшето училище въ София, както и редакцията на това списание и нѣкой частни повидни стенографи въ България. Конгресътъ ще се събира въ голѣмата сала за тържества въ милленарното нѣложенне. Главнитѣ точки на програмата сж: 1) Конституиране на международний стеногр. сѣюзъ. — 2) Реферати на прѣдставителитѣ на състоянието на системата въ тая стана; посвѣтване за начина на съставяне една точна статистика по тая часть. — 3) Скаска за живота и дѣйствианя на основатели на маджарската стенография по Габелсбергеровата система: Иванъ Марковичъ. — 4) Скаски върху разни теми по обучаванието, практиката и пропандата на стенографията. — 5) За пишущи машини, фонографи, автография и пр.

IZ HRVATSKE.

— **Stenografija u istarskom saboru.** Sabor pokrajine Istre zasjeda od svog početka g. 1861. u malenom i neprijaznom, talijanskim pučanstvom naseljenom gradiću Poreču (tal. Parenzo) i to obično u isto vrijeme, u koje i ostali avstrijski sabori. — Ove godine zasjedao je istarski sabor od 8. siječnja do 8. veljače i držao ukupno 14 sjednica. Broj saborskih članova iznosi 30, od kojih je 20 zastupnika talijanaške stranke, a 8 vrlih zastupnika hrvatske i slovenske stranke. Razpravnim je jezikom sabora talijanski, hrvatski i slovenski. Naši su zastupnici za ovog zasjedanja govorili, predlagali, interpelirali samo u

hrvatskom dotično u slovenskom jeziku. Od god. 1861. pa sve do pred nekoliko godina vodili su se o saborskim razpravama kratki jednostavni zapisnici po saborskim tajnicima. Istom u novije doba počeo je bilježiti talijanske govore jedan talijanski stenograf I. Rezar. A kad bi naši zastupnici govorili u svom jeziku, u stenografskom je zapisniku stajalo samo: «parla slavo». Nu god. 1894. u trećoj sjednici (13. siječnja) uzme narodni zastupnik Hrvat, profesor Vjekoslav Spinčić, čitati u hrvatskom jeziku prešni predlog, da se prema jasnomu slovu saborskog pravilnika § 42. govori, predloži, upiti, hrvatski i slovenski u ovom saboru izrečeni, odnosno napisani, bilježe u stenografskim izvještajima i zapisnicima sjednica ovoga sabora. Za čitanja predloga prekidali su zastupnika talijanaši i galerija, no on je pročitao predlog do kraja. Zatim su svi naši zastupnici demonstrativno ostavili saborsku dvoranu. — U prvom poslje ovog saborskom zasjedanju ovogodišnjem vidimo već hrvatskog stenografa, slušatelja filozofije Slavka Dragića, kojega je c. i kr. vlada pozvala iz Zagreba, da bilježi stenografski ne samo hrvatske već i slovenske govore, što je on i činio u prvih 7 sjednica (od 8. do 24. siječnja o. g.) U sedmoj naime sjednici, držanoj dana 24. siječnja, kada ne bi ovjerovljen izbor trojice naših zastupnika, izstupiše naši zastupnici iz sabora i ne vratiše se u nj za cijelog ovogodišnjeg zasjedanja. Dok bijahu naši u saboru, imao je stenograf mnogo posla, jer su u sjednicama govorili najviše oni; a kad ostaviše sabor, morao je on, premda nije imao nikakvog posla, ostati do konca saborovanja. — Vladin stenograf t. j. za hrvatske i slovenske govore obavljao je svoj posao na galeriji, gdje ga je smetalo razjareno talijansko občinstvo svojim šaptanjem, smjehom itd. Osim toga sjedio je sa strane, gotovo iza ledja hrvatskih i slo-

venskih zastupnika, gdje mu nisu sasvim jasni i čisti dopirali glasovi. Sjednice su trajale po dva tri sata. Dnevnicе je imao po 10 for. Osim toga su mu plaćeni putni troškovi. — Ako se sjetimo poviesti sabora kraljevine Dalmacije i uzmemo u obzir sličnost položaja Dalmacije i Istre, nadamo se, da će za par godina trebati i u istarskom saboru više hrvatskih i slovenskih stenografa.

IZ SLOVENSKIH DEŽEL.

— Na Mariborskej gimnaziji ima naš časopis 40 naročnikov. To je izredno veliko število, kakoršnega nimamo na nobenem drugem učnem zavodu. To dokazuje, da so tamošnji dijaki navdušeni za našo umetnost in za slovanščino. Naj bodo za vzgled drugim!

— V goriškem deželnem zboru priborila se je v poslednjem zasedanju slovenskemu jeziku popolna ravnopravnost pri debatаh. Nastala je torej potreba, da se dobi slovenski stenograf, katerega v prejšnjih letih še nij bilo. Našli so po sreći vrlеga strokovnjaka g. prof. goriške gimnazije Ant. Šantela, kateri je već slovenski stenografiji po našem prevodu. Slovenski poslanci so veseli, da morejo v zbornici prvokrat slovenski govoriti, ter da morejo zdaj tudi svoje govore v stenografskem zapisniku tiskane čitati. To je tudi volilcem jako prijetno.

— «Jugoslavenima». Na to krasno pesem našеga sodelavca č. g. Golubana Dvorskega sprejeli smo iz Belgrada odziv v obliku pesme iz odličnеga peresa pod geslom:

- Kulturno polje široko je,»
- Nauke more duboko je.»
- Znanje je silа, znanje je moć»
- Radimo braćo dan i noć.»

Prihodnjič priobćimo celo pesem. Želimo podobnеga odziva tudi iz slovenskih dežel.

ИЗ СРБИЈЕ.

— Стенографија у Србији Српска стенографија, како изгледа, доживеће ускоро лепше дане. Неколико старијих њених следбеника основало је стенографско друштво у Београду. Другог дана ускрса, био је збор стенографа и пријатеља стенографије из целе земље, ради коначног уређења друштва и избора сталне управе. Знајући и сами све велике користи, које од стенографског писања може да има и ђак и новинар, и адвокат и трговац, и песник, који у лету своје мисли хвата, и сваки, који о минути утрошена времена рачуна води, — ми се наламо збиља, да ће процвати у Србији стенографско друштво, да ће у њему, што је главно, бити увек довољно вауимљивих људи, који ће хтети и моћи, да га одрже и унапреде; и што је најглавније, да ће бити у Србији и довољно патриота, који ће помоћи ово друштво и материјално и морално, свуда и свагда, те да оно добије сталне и необориме основице за своје напредовање и све разгранатије и боље обучавање српске омладине благословеном стенографијом.

— Пример узорног стенографа. Госп. Љ. Узуи Мирковић, пуковник у пензији, (64 г. ст.) пише нам 24. фебруара из Београда у леномъ стенографском писму међуиним следеће. «Југославенски стенограф и Гласник држим само за то, што осећам велику оданост према тој вештини брвописа, коју сам као мајор изучио од 3. јуна до 15. септ. 1872 год. код Г. Јове Миловановића, и желим да подпомажем младе пријатеље, коју ју усавршавају. Ми Словени смо у стенографији заостали много од остали народа, и колико морамо још радити, да их стигнемо — Живно! Овакових пријатеља да има наша вештина и наш лист чим више, онда би шогли поуздано кавати: будућност је наша!

Отъ странство. Iz stranoga svieta. Из страного света. Iz drugih dežel.

— **Slovanski govori in stenografi** v državnem zboru. Najvišje sodišče je razsodilo, da imuniteta velja tudi za slovanske govore v državnem zboru. Nekaj českih poslancev je govorilo v državnem zboru češki. Ti govori pa niso prišli v stenografični zapisnik. Listi, ki so take govore priobčili, so bili konfiskovani, češ, ne more se dokazati, da bi bili poslanci zares tako govorili, ker njih govorov nij v stenografičnem zapisniku. Sedanji pravosodni minister je pa hotel stvar načelno dognati, in najvišje sodišče je razsodilo, kakor je gori omejeno. Seveda, če se bode slovanski govorilo, se bodo morali vpeljati še slovanski stenografi, kajti drugače stenografični zapisnik ne bode popolen.

— Въ Финландия, гдѣто сжществува конституционно-монархическа форма на управлението, развила се е стенографията вече доста хубаво. Област-

ното събрание се състои отъ четири съсловия: аристокрацията, духовенство, граждани и селяни. Всеко отъ тѣзи съсловия има си свои стенографи, и то аристокрацията 6, а останалитѣ по 5 стенографи. Слѣдователно цѣлото стеногр. бюро се състои отъ 21 стенографъ. Началници на отдѣленята сж г-да: Фабрициусъ, Кадениусъ, Снелманъ и Варенъ. Стенограмитѣ се прѣнасятъ отъ дами посредствомъ Ремингтонови пишущи машини въ обыкновенното писмо. — Въ Гелсинфорсъ сжществува вече отъ 1871. год. едно стеногр. дружество, което брои днесъ 240 члена, между които има много дами. Прѣседателъ е университетски проф. Е. Г. Палмѣнъ. — Тамъ излизатъ едно шведско и едно финско стенографическо списание.

Книжовность. Književnost. Книжевност. Književnost.

— Стенографическитѣ дневници на VIII-то обыкновенно народно събрание, втора редовна сесия. Томъ съдържа дневницитѣ отъ заседанията XXVI—XLII отъ 20 Ноемврий до 19 Декемврий м. г., Тоя томъ се състои отъ 94 коли въ голъмъ форматъ.

— **Stenograf, god. IV. br. 7., 8.** izišao je za rujan i listopad god. 1895. i donio sliedeće članke: O naimenovanju prof. Miholića učiteljem stenografije na mudroslovnom fakultetu hrv. sveučilišta u Zagrebu. Kratak ocrт poviesti stenografije. Stavkokrajšanje. — Prilog: Primjeri za stavkokrajšanje. Čitanka.

— **Br. 9. i 10 „Stenograf“,** kojemu se svrši g. IV. (1895) ima sliedeće članke: Statistika Gabelsbergergerove škole. Hrvatska i srbaka stenografija (iz Prosvetnor

гласника). Slovenska stenografija. — Prilog: Primeri za stavkokrajšanje. Čitanka.

— **Těsnopisné Listy** tečaj XXIV. br. 3. i 4. objemajo sledeće članke: Těsnopisné zabavy (Jos. Mach). — Društvene vesti. Slovarček samoznakov in okrajšav (J. Kettner). — Hrvatska stenografija (F. Magdić.) Slovarček i. t. d. Društvene vesti. — Priloga: Peti shod českih stenografov. Razne vesti.

— **Těsnopis česky dle soustavy** Gabelsbergerovy. Sestaven komisí «Prvního pražského spolku stenografu Gabelsbergerových». Osmi neproměnen natis. V Prazi 1895. (Cena 80 kr.)

— **Pokus o jedinstvu těsnopisa vse-slovanskega** od Josefa Düricha. V br. 9 teč. XII. «Věstníka těsnopisnega» je skončano obširno delo vrlega strokovnjaka g. Düricha, o katerem ob priliki več pogovorimo.

Българска
СТЕНОГРАФИЯ

по системата

НА Ф. КС. ГАБЕЛСБЕРГЕРЪ

отъ

Антонъ Безеншекъ.

Officier d' Académie,

Почетенъ членъ на централното стенографическо дружество въ Мюнхенъ и на Българ. стеногр. дружество въ София, награденъ съ почетни дипломи отъ Българ. земледѣл. пром. изложение въ Пловдивъ, отъ стеногр. изложения въ Мюнхенъ, Прага и пр.

ЧАСТЪ I.

Трето поправено издание.

Цѣна 2 л. 50 ст.

ЧАСТЪ II.

Дебатно писмо.

Цѣна 2 л. 50 ст.

Българска
СТЕНОГРАФИЧЕСКА ЧИТАНКА

отъ

Антонъ Безеншекъ.

Цѣна 2 л. 50 ст.

Продаватъ се въ книжарницата „Пчела“ въ Пловдивъ и въ други по-главни книжарници въ България.

Slovenska
STENOGRAFIJA

po sestavu

Franciška Ks. Gabelsbergerja

priređil

Profesor Anton Bezenšek

Officier d' Académie,

vitez reda sv. Aleksandra in reda sv. Save, lastnik zlatega križca za državljanske zasluge zlate svetinje Plovdivske razstave, srebrne svetinje Antverpenske razstave in častne diplome strenogr. jubil. razstave v Monakovem; časten član centralnega & stenogr. društva v Monakovem in boig. stenogr. društva v Sofiji itd.

Drugi popravljene natis.

Izdala „Matica slovenska“ v Ljubljani.

Cena 1 gld.

Dobiva se v pisarni „Matice slovenske“ v Ljubljani in po raznih knjigarnah na Slovenskem.

Tri predice.

(Idila.)

(Stenogram v prihodnem zvezku).

Drsijo pisane saní
Po cesti, prav posred vasi.

A kraj vasí ob cesti, tam
Stoji županov beli hram.

Kolóvrti opoludné
Vrtijo v izbi se trijé.

«Poglej té lepe tam saní!»
Predica prva govori.

«Še lepši črni je konjič» —
Oglasi drugi se deklíč.

«Vpleténih v grivo, glej, cvetóv
In pisanih imá trakov . . .»

Pred pragom obstojé saní,
V obraz zardí domača hči.

Do bujnih nedrij bolj in bolj
Poveša glavico nízdol.

Kaj danes kar po vrsti se
Nit trga ji mej prsti se?

Pa res! Tá nit, ta sitna nit! . . .
Njen v hišo stopi snubec Vid.

A. Aškerc.

Majčine oči.

Polag njemačkoga od A. Crusijeve. Preveo † Andrija Palmović.
(Stenogram nalazi se na str. 15 priloga).

Kad u gluho doba noći
Mirno sjedim u samoći,
Tad mi misli hrle tam'
Gdje je srca topli hram.

Preko brda i dolina
U zavičaj pun milina,
Tužno srce leti tad,
Da ga mine gorki jad.

Tamo svietla luč se sjaji
Srđcu obuzetu vaji,
Pokož željni što mu već
Često puta poda steć.

Za tom luči svedjer gine
Srđce puno težke kine:
Jer majčinog oka plam
Divno sja u žiću nam!

(Pobratim).

Smrt.

(Stenogram nalazi se na str. 17 priloga.)

Na pustome logu leži mati bolna . . .
Noć je . . . Jao djeci, tužna i nevoljna.
Kraj kreveta stoji neka kobna sjena,
Prenut će se djeca sama, ostavljena . . .

Najmanji je sinak usnuo kraj majke,
Drugi po kutima ko razbjegle šajke.
Dogor'jeva sv'jeća . . . Eno puca zora:
Čuk nariče . . . Smrt se nekom bliži skora.

Jesenski je vihor proletio mjestom
I čuje se, lišće kako l'jeće cestom, —
Zazvečalo okno, majčica se trgla,
Na oči joj suzne smrt koprenu vrgla . . .

Umr'je majka . . . Čedo put andjelka tija
Sklopljene si ruke vrh čela joj svija,
Ko da kroz san tiho milo će joj r'jeti:
— Zar ne, mila majko, ti mi ne ćeš mr'jeti . . .

Josip Milaković (Pobratim).

Борътъ.

(Стенограма се намира ма стр. 65 въ мин. годишното течение.)

Тамъ, дѣто се види Балкана високи
Край дола Тракийски — на южна старна,
Дѣ спушта на бързо плѣщи си широки,
Величественъ, страшенъ и правъ кат' стѣна;

Тамъ, дѣ се издига на мраморъ основи,
Верѣдъ хълми зелени, покрити съ цвѣтя,
Дѣ всичко шумува, играй, пѣнослови:
Зефиръ, водопадътъ, врабчета, листа;

Въ туй весело мѣсто съ тосъ изгледъ прекрасенъ
Озъва се мълкомъ съсъ жълти стѣни,
Скитъ дивенъ и жаленъ, кат' споменъ безгласенъ,
Въ тѣсъ хубости нови, на старитѣ дни.

Все околъ е шумно. Аль въ тая ограда
Е глухо . . . безмълвно . . . всегашенъ е сънъ!
Едвамъ се зачува до тамъ водопада,
Кой пѣнясть, гръмливо бухти си на-вънъ.

Въвъ тосъ скитъ спокойний, скитъ старъ християнскый,
Надъ черквица ниска съ ветхи светий
Се боръ възвишава съсъ парастъ гигантскый
И връха си черний въ облаци крий!

Кат' кедъръ високи въ Ливанска пустиня,
Кат' орла крилатий когато хвърчи,
Той клони распѣрилъ. На стара светиня
На гробове бѣли той сѣнка държи.

Монахъ бѣлобради и старецъ годишни,
Го помнятъ сѣ толкъкъ, сѣ толкъкъ голѣмъ;
Нито сж пѣкъ чули отъ хора предниши
Кога му е коренъ забоденъ билъ тамъ.

Тѣй таенъ съ родътъ си! Какъ таенъ и скритенъ
Е коренъ му старий, до дѣ е пробилъ,
Какъ таенъ е връхъ му, що взоръ любопитенъ
Да види на путо би сили хабилъ! . . .

А може товъ старецъ безгласни, вѣковни,
На бившата сайность свидѣтель да е;
И случки голѣми той йоще да повни,
Който въ животъ свой уапа и видѣ.

И тѣй той живѣй тукъ години безчетни
Съсъ горскитѣ бури въ неспирна борба:
Ни мразове зимни, ни пекове лѣтни
Н' оголватъ му шумна и горда глава.

Въвъ клони му гжети и гостоприемни
Безчисленни птички гѣзда си държтъ,
Дѣ мирна отъ злоба и бѣдствия земни,
Дѣчица пернати кърмятъ и звучтъ.

Самъ той слѣдъ Балкана, кому е синъ личенъ,
Се вечеръ повлаца отъ стѣнина зракъ,
И заранъ пакъ той пръвъ отъ слънце укиченъ
Съ хоръ птичий го срѣца кат' свой гостъ предратъ.

Но въ тая му пора, дѣ все се дивеше
 На негова хубость и височина —
 Защото и самъ той отъ тоя свѣтъ бѣше —
 То общата участь, уви . . . го стигна!

Въ ноцъ тѣмна и мрачна внезапно се чува
 Отъ пещери горски грѣмовецъ, дивъ гласъ,
 И вѣтъръ съ буря завя, залудува
 Съ нечувана ярость и гнѣвъ до тогавъ.

Долинитѣ жално отъ бури ницѣхъ
 Небото трѣщеше пламнало въ огнь,
 Все пада и гини! . . . Поля опустѣхъ!
 Вѣждѣ страхотня, мракъ, блясъкъ и грѣмъ!

(Слѣдва) Иванъ Вазовъ

Дубровнику

од кнеза Николе I.
 (Свршетак).

Стенограм налови се на стр. 14.

Книгу ти је прославило
 Од далеких још земана,
 А богатство знало теби
 Из свијета са свих страна.

Сам Гундулић и Руђеро
 Би великом царству сјали,
 Неумрлом који славом
 Твој су обим претрпали!

О, дичи се, дични граде!
 Имаш су што, имаш киме;
 Људима ћеш бит' образац,
 Кад би хтјели да што приме.

Сад у јесен мога трудног жића,
 Ка поклоник мудрости ти давне,
 Мишљах саћи из Шпартѣ к Атници,
 Да јој виђу споменике славне
 И двор њеног покојнога кнеза,
 Од покојне њене републике,
 Па ту да ми машта моја ствара
 Из прошлости часе и облике.

Жељах виђет храм светого Влаха,
 И у њ њивот свеца великога,
 Који штити град и околину
 Крај престола Бога милоснога,
 И државни архив, ђе се ране
 Древна писма твојега сената
 И другијех чудо рукописа
 Драгоценних, тисуће комата,
 У богатим твојим ризницама,
 Цуним блага, сјаја и раскоша,
 Крет пољубим, који ти подари
 Рука братска нашега Уроша.

Шћах бедеме твоје раагладати
 И машит се низ времена стара,
 Па проклети грѣшног рушиоца
 Неодвисног твојега одтара . . .

Твој положај изнад мора
 С чаробношћу ваада збори —
 Самом Богу жѣ је било,
 Једном кад те трус разори.

А луке ти и острови
 Намамљују свако око,
 Инад којих пресједаваш
 Као стари с Плоча соко.

Жељах виђет твоју Омблу
 И платане Трстеника,
 У лад којих кад се сједе
 Освјежује дух пјесника.

Шћах их питат, да л' је Ђиво
 Под гране им када снава —
 Оно доба, кад бесмртног
 „Османа“ је сачињава.

О улудни Дубровниче,
 Пуи спомена славе давне,
 Људима ти и напретком
 Покрајине нема равне!

На будућност срећну твоју
 Облачка ти нигђе нема:
 Твоја свијест и радиност
 Још ти бољу судбу спрема!

Цетиње, маја 1895.

Югославянска библиографија.

Jugoslavjanska bibliografija.

(Vse tukaj omenjene knjige in spisi morejo se naročiti v knjigarni Alojzija Bezenška v Plovdivu. — Večkitъ тука спомбжити книги и списания можгъ да се порчатъ чрвъз книжарницата „Пчела“ на Луй Безеншекъ въ Пловдивъ.)

— А. Теодоровъ: Българска литература. Пловдивъ 1896.

— И Керинекъ — Брошка: Латинска граматика. Пловдивъ 1896.

— И. Иванюковъ — Крапчевъ: Политическа икономия. Казанлъкъ 1896.

— „Искусство“, иллюстрирано списание, издава дружеството за поддръжане изящнитъ искусства въ България подъ редакцията на И. Мърквичка и А. Митовъ въ София.

— „Училищенъ прѣгледъ“, (Мѣсечно списание) издава постоянниятъ учебенъ комитетъ при министерството на народното просвѣщение въ София. Цѣна 6 лева годишно.

— „Библиотека за самообразование“. Мѣсечно списание. Цѣна 7 лева.

— Нова Кола од Николе I. Цетинье, државна штампарија. 1896. Посвећена су мушкој младежи црногорској, јер

Од „Јабуко зеленико,
Ил' „Твоје ме косе носе,
Млаки звуци тешко души
Вајду какву да доносе.

У нас, ђецо, љубав славом
Кад у свеви не би била,
Њежна страст би страст јунаштва
Као море угушила.

— Прославна споменица четирисогодишњице Ободске штампарије. Издао прославни одбор. Цетинье, државна штампарија 1895.

— Јуначки споменик, пјесме о најновијим турско-црногорским бојевима. Сијеване од великога војводе Мирка Петровића. Треће издање. На Цетинју, у књажевској штампарији 1895. Цијена 50 новч.

— «Balkan». Pod uredničtvom prof. dra. Š. Bresztyensky-a i nakladom tiskare A. Scholza u Zagrebu izlazi list pod gornjim naslovom, namijenjen jedinstvu u vjeri i slozi među braćom na slavenskom jugu. (Svaka brošira stoji 60 novč.) Pozdravljamo brata po mišljenju i osviedočenju.

— Ild Bogdanov: Trenutak, prvo poglavje balkanske misli. U Zadru međjunarodna knjižarnica E. pl. Schönfeld 1896. Cjena 60 novč.

— «Knjižica za učitelje». Izdaje hrv. pedagoški zbor. I. Rukovodja za prirodno-znanstvenu obuku. Cjena 4 for. 20 novč. — II. Rukovodja za zabavište. Cjena 1 for.

— A. Lohmer: Rječnik englesko-hrvatski sa točno označenim izgovorom. Zagreb 1896.

— «Majka u radu za Boga i Hrvatsku», dar hrvatskim ženama, poklanja Ivan N. Jemeršić. Treće izdanje. Cjena 60 novč.

— «Mali zvijezdoslovac». Napisao Adam Grusling, učitelj u Karlovcu. Cjena 50 novč.

— «Biser-ljubav zlasti za Slovane». Pojasnil dr. Bratoljubič-Domobranski. Ljubljana 1896. Založil pisatelj. Tiskal R. Milic. Cena 65 kr. — (Čisti dobiček je namenjen šolam po Jugoslovanskem.)

— «Knjižica za mladino». Snopič 15: Zeleni listi. Kratke pripovesti za otroke. Poslovenil A. Brezovnik.

— «Slovenska knjižnica», snopič 48—49. Poezije Pagliaruzzijeve (Krilanove).

— Narodna vzgoja. Slovenskemu narodu spisal Josip Ciperle. Izdalo in založilo «Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani». Tiskala R. Miličeva tiskarna leta 1896. Str. 79. Cena 30 kr.

Списъкъ на нашитѣ г-да абонати.

(Продължение).

- Госп. А. Шоурекъ, професоръ на висшето училище въ София.
 „ Лубомир Уаун Миркович, цуковник у пенацији у Београду.
 „ Ламбри Дончевъ, главенъ учителъ въ Брисовградъ.
 „ Стоянъ Брадестяловъ, учителъ въ Ихтиманъ.
 „ Стефанъ Мицчевъ, студентъ въ София.
 „ И. Ж. Горнеградскій въ Руссе.
 „ Станчо Цаневъ въ Каванлъкъ.
 „ Ст. Димитровъ, drd. medic. въ Цюрихъ.
 „ В. А. Кюмджиня, учителъ въ Татаръ-Паварджикъ.
 „ Стоянъ Калиакчиевъ въ Търново.
 „ Католическа семинария въ Пловдивъ.
 „ Никола Стояновъ, началникъ на Т. П. станция въ Царибродъ.
 „ Т. Хр. Гълъбовъ, стенографъ въ София.
 „ Ст. Аджаровъ, стенографъ, София.
 „ Св. Спасовъ, „ „
 „ К. Поповъ „ „
 „ К. Шкоринлъ, учителъ на гимна. въ Варна.
 „ Петръ Вължаровъ, студентъ въ София.
 „ Драгиъ Солдатовиъ, секретаръ у Шабу.
 „ П. Спиридоновъ Недевски, ученикъ въ Габрово.
 „ Йорданъ Молловъ, ученикъ въ Пловдивъ.
 „ Хр. Гжбенски, учителъ въ гимна. въ Габрово.
 „ Б. Ив. Каскроя, придворна книжарница въ София.
 „ Кост. Х. Василевъ, ученикъ въ Свищовъ.
 „ Д. Цвѣтковъ, учителъ въ Севлиево.
 „ Вас. Султановъ, подсекретаръ въ Сливенъ.
 „ Г. Димитровъ, учителъ въ гимна. въ Пловдивъ.
 „ Д. А. Чолаковъ, студентъ въ София.
 „ Дирекция на държ. 3-класно училище с. Орѣхово (Рупчанска ок.)
 „ Д-ръ Дико Йосевъ, адвокатъ въ София.
 „ Н. Брандински, чиновникъ въ София.
 „ Ангелъ Райковъ въ Свищовъ.
 „ Д. Йосифовъ, секретаръ на висшето училище въ София.
 „ Д. Икимовъ, учителъ въ Самоколя.
 „ П. Недевъ, секретаръ въ Шуменъ.
 „ Георги Яневъ, учителъ въ с. Вѣлъ Искръ (Самоковско). (Стѣвля).

Spisek naših p. n. naročnikov.

(Dalje).

- Veleč. gosp. Ivan Krušić, prof. in šolski svētnik v Celju.
 Gg. Djaci kr. gimnazija u Karlovcu (20 izt.)
 G. Arnošt Bezenšek, oddelni načelnik banke «Slavije» v Ljubljani.
 G. Ant. Santl, prof. v Gorici (3 izt.)
 G. A. M. Stranjšak, duhoven v Sarmingsteinu.
 G. Fran Jerovšek, profesor v Mariboru.
 G. Fran Jurca, trgovec v Postojni.
 G. D. Bezenšek, trgovec na Frankolovem.
 G. dr. Fran Jurtela, odvjetnik v Šmarji pri Jelšah.
 G. P. Vilibald Czok, duhoven v Nišu.
 Sl. «Gorecki vijećac» na Cetinju.
 Sl. «Těsnopisni spolek» v Brně.
 G. Šandor Lovášen, bogoslov u Gospiću.
 G. Tomas Šilený, profesor v Brně.
 G. Ign. Granitz, tiskar v Zagrebu.
 G. Max Bäckler, redaktor u Berlinu
 G. Robert Wolheim, pravnik u Zagrebu.
 G. A. Koričić, pravnik u Zagrebu.
 G. I. Ivković, pravnik u Zagrebu.
 G. J. Prosen, filozof u Zagrebu.
 G. F. Kuchynka filozof u Zagrebu.
 G. dr. Glančnik, odvjetnik v Mariboru.
 Gg. Ig. v. Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani.
 G. Petar Firis, učitelj u Šenkovcu p. Savski Marof.
 G. Anton Plohl, učitelj na vježbaonici u Sarajevu.
 G. Josip Marn, dijak v Ljubljani.
 G. Zravko Rožič, dijak v Ljubljani.
 Gdč. Marica Strnadova, učiteljica pri sv. Ani na Krembergu.
 G. P. Alfons Svet, duhoven na Dunaju.
 G. Jos Petriček, nadučitelj u Mariji-Gorici kod Dubrave.
 G. Fran Bratušek, bogoslovec v Mariboru.
 G. Janko Žibert, bogoslovec v Mariboru.
 G. Bogomil Vošnjak, dijak v Celju.
 G. Franjo pl. Getz u Zlataru.
 G. Capitano Cav. Giuseppe Cavalli v Turinu.
 Akademija slov. bogoslovcov v Celovcu.
 G. Fran Brinar, učitelj v Črešnicah.
 G. O. Karol Belšak, minorit na Ptuju.
 G. Ivan Brinšek v Trnovem pri Hirski Bistrici.
 G. Vinc. Grivec, misionarski duhoven v Ljubljani.
 G. Ivan Hribar, stud. jur. v Pragi.
 G. Jos. Klopčič, nadučitelj v Št. Petru (v Sav. dol.)
 G. Fran Svetić u Ludbregu kod Varaždina
 G. Jos. Tomišek, cand. prof. v Gradcu.
 G. Mat. Požeg, kapelan u Koprivnici (Hrv.)
 G. Drag. Pavline v Ormožu. (Dalje).

Югославянски Стенографъ и Гласникъ
 Jugoslavjanski Stenograf i Glasnik

Југославенски Стенограф и Гласник

годишно на leto 10 книжки цѣна 5 лева
 на godinu 10 zvezkov cena 5 kpon
 на godinu 10 svezaka cena 5 kgrna
 на godinu 10 svezaka цена 5 динара

Naročnina in rukopisi pošiljajo se pod naslovom: — Predplata i rukopisi šalju se pod naslovom: A. BEZENŠEK, Plovdiv (Philippopol).

Прѣдлата и рукописи се испроводатъ до адресътъ: — Предлата и рукописи шаљу се подъ насловомъ А. БЕЗЕНШЕКЪ, Пловдивъ.

Knjigarne, katere sprejemajo naročnino: Celje: Dragotin Hribar; Ljubljana: Kleinmayr & Bamberg.

Книжарници, които приематъ прѣдлата: Пловдивъ: Книжарница „Пчела“ на Луи Безеншекъ; София: Придворна книжарница на И. Б. Касарова.

Knjižare, koje primaju predplatu: Zagreb: L. Hartman (Kugli & Deutsch). Sarajevo: Milan Šarić.

Книжаре, koje primaју pretplatu: Београд: Книжара Мите Стајића. Нови Сад: Лука Јоцић.

Книжарница

„ПЧЕЛА“

ЛУИ БЕЗЕНШЕКЪ и С^{не}

Пловдивъ.

Прѣпорѣчва и продава слѣдующитѣ собствени издания:

		Часть	лева	ст.
А. Безеншекъ	Етика или правоуѣние	—	2	—
А. Б. Буковски	Рѣководство по нѣмскій езикъ (Упражнения)	I	2	—
"	" " " " (Грамматика)	II	2	—
"	" " " " (Читанка)	III	2	—
"	Винтисисъ на нѣмскій езикъ	—	2	—
А. Безеншекъ	Българска стенографии	I	2	50
"	" " " " (Дебатно писмо)	II	2	50
"	" " " " стенографическа читанка	—	2	50
"	Ст. книжки за домашни и класни упражнения	—	—	30
"	Рѣководство по отвьсното писмо	—	1	—
Ф. Фраигешъ	Таблица съ българската отвьсна азбука	—	—	10
А. Б. Буковски	Книжки за отвьсно писанне	1	—	10
"	" " " " " " " "	2	—	10
"	" " " " " " " "	3	—	10
А. Безеншекъ	Югославинскій Стенографъ отъ 1895	VI	4	—
"	Югославинскій Гласникъ	I	3	—

Knjigarna Alojzija Bezenška in dr.
 v Plovdivu (Philippopol)

prporoča se za naročila vsakovrstnih slavjanskih knjig, posebno bolgarskih, hrvatskih, srbskih in slovenskih.

Lastna založba stenografskih in raznih šolskih knjig.

Postrežba brza in točna. Dopisuje v istih jezikih. Conto-corrénte pri «Wiener Bank-Verein».

ЮГОСЛАВЈАНСКИ СТЕНОГРАФЪ

JUGOSLAVJANSKI

STENOGRAPH.

Брой 3. Број.

Година VII. Теџај.

Šmit

~ p 3 y 4 u -		~ e o e r e r,
l' - r e' f - u e u		e r p a w g -
~ d' l e u r e o.		e y d - ~ f g.
W' o' a l' -		b. l' d' o - e y o -

~ o r - Q p' u' e'

~ l o f o r l b'.

g h e ~ r, e' o' b e.

~ l' d' d' y' y' e' ...

~ e r - e r g e r b

o u e o r d e r g.

~ e r o D o - ~ l'.

g ~ o o, t o - d' ...

~ o d' -

Графология и стенография.

(61 с¹ -)

и р т г б с д ж з а в : г х о м н в
 де о н к л п ф е г и д р з н г е д - ко
 де - м о о д л г р - ф б н з г о с ф е б
 л г б з - . В н о о , ф б н з б о н с т о -
 м о д г р о с д > , о н н о s > . П н л г о
 с и т , ф ' k o n f e - т б н з - г н e v
 б ? - о - l o n ' - : e r o , f , n o a t o r e ,
 e d l g r , t , m , a e e f e d l ? - t a b - t a o
 l o n ? e o , " l e n i ' n - d o d f y , l e ? : n
 e b : n l d e m - e t e , p r - l d , ? e n z i -
 o p d i ' n d o t , o l f e g o d y n f e d ,
 " n x o z ? n z , t x e n o n o l t h e d g n
 n t n z , f e o w o s ' , ? b n n e b j o n e
 n n n z m a n -

e t p o w n o e n - p e n t o n o f ? n
 n i l ' a - l o n n i z ' i o - l i n ? n o k e
 e : n o e r d f e l b o a e d i t ? : . P u l
 : n e a r c e o : n b t ? n e n l o b n a r
 f t i f e - (o)

Poduro jeriku.

h. eel n,
 h o r r d o
 r o r z n,
 r l v e r
 p l o e r
 r p f, r e e
 e y l o d n,
 e l o d - g f,
 e l u ~ J
 e n d e r s

r o r, e, r e o,
 r p f, r p f s -
 r r e o o d,
 f l b e b,
 r o z ~ e f
 r e o e b -
 e r n n l,
 r e l e n n,
 r e l d n o,
 r e ' a n d -

r e t d h p,
 r l o f o y -
 f p r e y,
 r e l d,
 r r o l o r
 r h n g,
 r l ~ o y
 e n b o e s,
 r h e l e,
 r e - p l -

r g d (- g e) r e d g,
 r p r e a z,
 l h e e d e r -
 o e r r o r r^r
 e r y n -
 e r v. r l b,
 r e l e e r,
 r e d^r e e,
 r e d - n o,
 r e r r -

Dr. Jos. Zmajoslav Ribič.

(1870-1871)

(1871)

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..

... ..
... ..

... ..
... ..

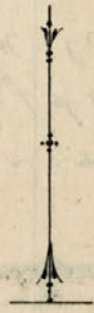
Velika noć v Carigradu.

(120722-)

a' o' l' o' e' - l' o' z' p' o' o' b' z' e' - n
 n' p' e' r' a' - n' e' v' o' z' a' r' o' n' . l' l' l' l' l' - l' l' o' ,
 I' v' e' - p' (l') ' r' a' l' e' e' e' . d' e' e' e' e' - M' e' l' o' n' ,
 e' z' b' e' p' a' z' e' l' l' e' - e' l' p' o' n' l' l' n' a' ? l' e' n' l' r'
 l' l' l' l' , g' r' e' g' u' r' p' - p' o' l' e' r' p' z' z' o' p' p' - s'
 T' o' l' p' l' e' , e' t' d' o' e' l' l' o' n' , T' e' a' z' e' - l' l' p' l' -
 l' l' o' n' ' n' a' p' o' : p' l' e' : n' y' . l' p' o' n' e' e' k' ,
 s' z' s' t' a' , s' o' z' e' l' s' t' b' o' - z' e' n' n' y' p' u' d' e' z' , n'
 e' l' b' i' t' e' - - n' g' r' p' z' " n' e' " , n' k' e' h' p' e' r' e'
 . p' e' n' e' s' , l' y' z' : " n' e' " , l' o' ' e' p' l' i' -
 e' n' , e' l' b' i' t' o' - e' n' o' n' o' s' t' n' y' s' . n' e'
 o' n' l' e' n' e' o' n' - - l' y' -

Majna
 (og Pakuzo.)

n' e' l' l' e'
 l' o' g' h' o' r'
 e' n' e' f' o' n'
 e' t' o' p' o' p' -

e' p' p' l'
 e' e' o' p' l' i'
 o' i' l' l' e' p'
 l' l' l' l' e' -
 " p' - l' -

Промы.

к° 14,
бн д д
и н е н,
и н д д
г б е б н.
о о т е н

д у д д е,
и н е ф е,
и о г д,
и н о н д е,
д д у д
г н о н ?

д о г б,
д р а ф о
и т а а а
и н д о а,
б н е н
о о т е н

д о г б,
и л е е а л,
и н а,
и г н б д л,
и д г н,
и р а д

и т а а а,
и н о о о,
д о г б,
д р а ф о а,
и н о о ф а,
и г г н -

и о о л -

-ü-

-j-

u, e, v, r, l, s; z, sz, z; d, dz,
t; c, s, e -

w, n, w, n, ve, n, s -

p, y, m, ŋ, w, n, v, v, w -

gh, e, l, v, u, o, o, o -

h-g, o, m, h, j -

Гуонди думи и сопственни имена.

Tuđe besede in lastna imena.

l, g-g, w, w, or, od, zc, t, ſ, ſ,
dz, x, dz, zc, p, d, t, g, dz, f, f,
zg, g -

o, t, w, ve, s, p, or, d-b, m, dz,
pe, zc, p, dz, h, g, g, g, g, g, g, g,
co, dz, h -

ſ - ſ, g, g, g, g, g, zc, ve, g, g,
gh, dz, h -

oh, gh, e, t, z, ul, d, od, of, red, of,
ol, g, od, gh, ah -

ul, dz, co, gh, oh, ſ, v, az, g, g, gh,
d, co, co, g, g, gh -

